

Cuprins - Capcanele Gramaticii și Literaturii Române

Capcanele Literaturii Romane

Capitolul I. Receptarea mesajului oral. Utilizarea corectă a limbii române în producerea de mesaje orale. Receptarea mesajului scris, din texte literare și non-literare.

1. Observarea textului

- 1.1 Vocabular
- 1.2 Morfologie
- 1.3 Punctuație
- 1.4 Figuri de stil

2. Explorarea textului

2.1. Acțiunea

- 2.2. Personajele
- 2.3. Cum se povestește

3. Interpretarea textului

- 3.1. Cui i se adresează naratorul
- 3.2. Umorul
- 3.3. Semnificația întâmplării povestite
- 3.4. Relatarea

4. Concluzie

Capitolul II. Utilizarea corectă a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare

1. Rezumatul

- 1.1. Schița „D-I Goe...” de I.L. Caragiale
- 1.2. Schița „Vizită” de I.L. Caragiale
- 1.3. Basmul „Greuceanu” de Petre Ispirescu
- 1.4. Basmul „Prâslea cel voinic și merele de aur” de Petre Ispirescu
- 1.5. Povestirea „Iapa lui Vodă” de Mihail Sadoveanu (volumul „Hanu Ancuței”)
- 1.6. Nuvela „Două loturi” de I.L. Caragiale
- 1.7. Nuvela „Popa Tanda” de Ioan Slavici
- 1.8. Textul-suport: „Calul” – Emil Gârleanu
- 1.9. Textul-suport: „Toate pânzele sus” – Radu Tudoran (fragment)
- 1.10. Textul-suport: „Câinele și pisica”, poveste populară
- 1.11. Textul-suport: „Bubico” – I.L. Caragiale
- 1.12. Textul-suport: „În vreme de război” – I.L. Caragiale (fragment)

2. Apartenența la genul epic

- 2.1. Text-suport: „Doi feți cu stea în frunte” - Ioan Slavici
- 2.2. Apartenența la schiță – „D-I Goe...” de I.L. Caragiale
- 2.3. Apartenența la nuvelă – „Două loturi” de I.L. Caragiale
- 2.4. Apartenența la specia basmului – „Greuceanu” – Petre Ispirescu
- 2.5. Apartenența la specia fabulei – „Câinele și cățelul” – Grigore Alexandrescu

3. Caracterizarea unui personaj

- 3.1. Greuceanu – basmul „Greuceanu” de Petre Ispirescu
- 3.2. D-I Goe – schița „D-I Goe...” de I.L. Caragiale
- 3.3. Comisul Ioniță – „Iapa lui Vodă” de Mihail Sadoveanu
- 3.4. Lefter Popescu – „Două loturi” de I.L. Caragiale
- 3.5. Caracterizare personaj – text la prima vedere: Esmeralde Piscopesco din schița „La Peleş” de I.L. Caragiale

4. Redactarea unui text de opinie despre mesajul unui text

5. Definirea descrierii

- 5.1. Apartenență la descriere – text la prima vedere: „Amiază” – Dimitrie Anghel (poezie)
- 5.2. Apartenență la descriere – text la prima vedere: „Puișorii” – Emil Gârleanu

- 6. Apartenență la genul liric
- 6.1. Apartenență la genul liric – text la prima vedere: „Viscolul” de Vasile Alecsandri
- 6.2. Apartenență la specie – pastelul: „Iarna” de Vasile Alecsandri
- 6.3. Opinia despre semnificația titlului - pastelul: „Iarna” de Vasile Alecsandri
- 6.4. Opinia despre semnificația mesajului – text la prima vedere: „O clipă” de Octavian Goga

Capcane Ale Limbii Române Pentru Gimnaziu

1. Vocabular

- 1.1. Categoriile lexicale
 - Neologisme
 - Elemente de argou și jargon
 - Omonime
 - Cuvinte polisemantice
 - Paronime

- 1.2. Mijloace de îmbogățire a vocabularului
 - Identificarea tipurilor de compunere
 - Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea)

2. Fonetică

- Correspondența dintre litere și sunete
- Accentul

3. Morfologie

- 3.1. Substantivul
 - Substantive cu forme multiple de singular sau plural
 - Cazuri și funcții sintactice (mai ales: genitiv, dativ și acuzativ), precum și aspecte legate de ortografie și punctuație

- 3.2. Articolul

-Articolul posesiv-genitival și cel demonstrativ-adjectival: forme, folosire și identificare în text

3.3.Adjectivul

- Forme de plural dificile
- Cazuri și funcții sintactice

3.4.Numeralul

- Diferitele valori: substantivală, adjectivală, adverbială

3.5.Pronumele

- Diferențierea pronume/adjectiv pronominal (la pronume precum: posesiv, demonstrativ, nehotărât, negativ, de întărire, interogativ, relativ)
- Forme accentuate/forme neaccentuate (la pronumele personal și reflexiv)
- Pronumele reflexiv-funcții sintactice; marcă a diatezei reflexive
- Dubla funcție a pronumelui relativ: în propoziție și în frază

3.6.Verbul

- Verbe auxiliare, verbe copulative
- Diatezele reflexivă și pasivă, confuzie predicat verbal/predicat nominal
- Moduri și timpuri: indicativ perfect simplu, mai mult ca perfect
- Funcțiile sintactice ale verbelor la moduri nepersonale, nepredicative

3.7.Adverbul

- Funcții sintactice

3.8.Prepoziția, conjuncția

- Identificarea locuțiunilor prepoziționale și a prepozițiilor specializate pentru cazuri
- Diferențierea prepozițiilor/conjuncțiilor

3.9.Interjecția

- Funcții sintactice

4. Sintaxa propoziției și a frazei

- Identificarea părților de propoziție alcătuite din mai mulți termeni, gen: subiect multiplu, nume predicativ multiplu, a subiectului neexprimat sau nedeterminat
- Identificarea tipurilor de relații în frază (coordonare, subordonare, tipuri de conjuncții)
- Identificarea subiectivei și a predicativei, precum și a termenilor regenți pentru fiecare dintre ele
- Construirea diferitelor tipuri de fraze: după o schemă dată, cu un anumit termen regent sau cu un anumit element introductiv
- Punctuația atributivei și a diferitelor circumstanțiale (de loc, de timp, de mod etc)
- Identificarea completivei indirecte care urmează după un verb la diateza reflexivă, foarte des confundată cu subordonata completivă directă
- Identificarea și folosirea elementelor de relație specializate (cum ar fi: când, dacă, în ciuda faptului că, încât etc)